

hrajZAkraj

**Správa o postupe napĺňania cieľov
PHSR ŽSK 2021+ za rok 2025**

ŽILINSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Vízia a architektúra strategických cieľov

Zlepšiť kvalitu života, rešpektovať limity prostredia, zhodnocovať potenciál.

**1. Inovácie
a vzdelávanie
(SC 1)**

**2. Životné
prostredie
(SC 2)**

**3. Infraštruktúra
(SC 3)**

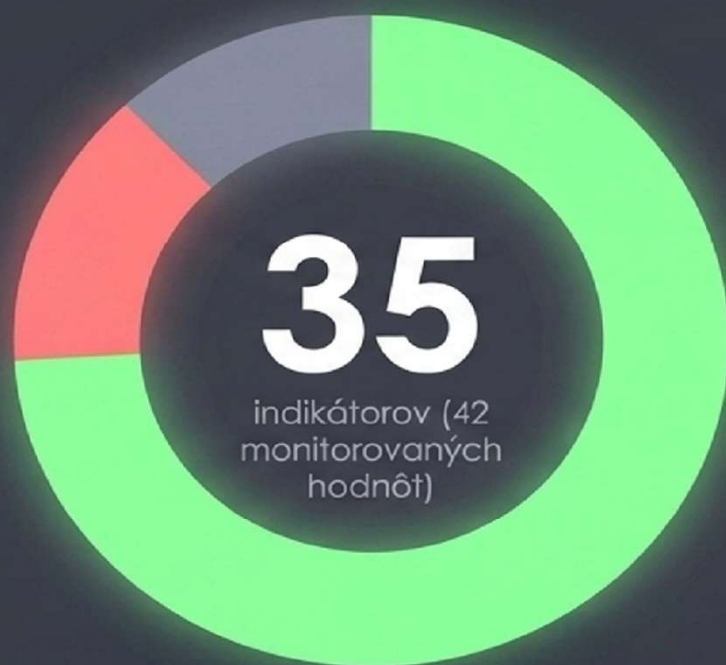
**4. Sociálna
stabilita
(SC 4)**

**5. Identita
a sebestačnosť
(SC 5)**

ŽILINSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Celkové hodnotenie merateľných ukazovateľov

73,8 % (31 položiek) – Pozitívna zmena

14,3 % (6 položiek) – Negatívny stav

11,9 % (5 položiek) – Bez zmeny /
nedostupné

Takmer tri štvrtiny všetkých sledovaných oblastí vykazujú objektívne zlepšenie oproti východiskovému stavu.

ŽILINSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Hlavné ukazovatele

HDP na obyvateľa

21 311,5 € ↑

Rast voči roku 2022 v bežných cenách.

Ohrozenie chudobou a vylúčením

8,0 % ↓

Výrazný pokles (zlepšenie) z pôvodných 12,6 %, druhá najnižšia úroveň v SR.

Migračné saldo

-231 obyvateľov ↑

Zlepšenie trendu, hodnoty sa znižujú, no saldo zostáva záporné.

Úspešnosť maturít

SJL: 62,1 % ↑ **MAT: 49,5 %** ↓

Zatiaľ čo slovenčina prekračuje priemer SR, matematika zaostáva (priemer SR 51,8 %).

SC1: Inovácie a vzdelávanie

Pozitíva / úspechy

Vysoká ekonomická aktivita: úroveň stúpla na 63,3 % (2. najvyššia v SR)

Rast HDP: nárast HDP na obyvateľa z 18 079,7 € (2022) na 21 311,5 € (2024)

Nové iniciatívy: rozvoj podnikania a podpora talentu prostredníctvom Talentcentra a regionálnych centier InoVia

Výzvy / negatíva

Stagnácia rastu: HDP kraja voči priemeru SR stagnuje (89,35 %). Dobiehanie priemeru EU27 sa spomaľuje (67% EU 27, PKS)

Výskum a vývoj: pokles zamestnanosti vo VaV a zníženie výdavkov

Zručnosti STEM: neuspokojivé výsledky maturít z matematiky (pod priemerom SR)

SC2: Životné prostredie

Pozitíva / úspechy

Menej odpadu na skládkach: medziročný pokles miery skládkovania komunálneho odpadu (45,79%)

Čistejšie ovzdušie: trend poklesu produkcie pri sledovaných emisiách znečisťujúcich látok

Verejná kanalizácia: nárast počtu obyvateľov napojených na kanalizačnú sieť (76,4%; v okrese Čadca posun na 73,8 %)

Výzvy / negatíva

Miera skládkovania: napriek poklesu vykazuje Žilinský kraj (spolu s BBSK) najvyššiu mieru skládkovania v SR

Nízka kvalita ovzdušia: rozdiely v kvalite ovzdušia, významné zhoršenie v okresoch RK, NO, ZA, KNM

Klimatické zmeny: zvyšovanie početnosti extrémnych javov (obdobia sucha, horúčav, prívalové dažde), potreba riešiť dopady na zdroje pitnej vody.

SC3: Infraštruktúra

Pozitíva / úspechy

Rozvoj IDS: rozšírenie integrovaného dopravného systému v celom kraji – zapojenie Oravy a Liptova

Pokrok v budovaní TEN-T: spustenie úseku D1 Liet .Lúčka – Dubná Skala a úseku R3 Tvrdošín - Trstená

Cyklodoprava: 14 km nových trás kostrovej siete

Výzvy / negatíva

Meškanie dostavby D1: ďalšie predlžovanie termínov na úseku D1 Hubová - Ivachnová

Letecká doprava: rozvoj Letiska Žilina je limitovaný nevyhovujúcou infraštruktúrou (potreba predĺženia dráhy) a nedostatkom zdrojov na rozvoj

Dostupnosť internetu: výrazné rozdiely v pokrytí optickou sieťou v rámci kraja, nízke pokrytie v okresoch CA a Turčianske Teplice

SC4: Sociálna stabilita

Pozitíva / úspechy

Trh práce: zvýšenie zamestnanosti (na 61,4%, 2. najvyššia hodnota v SR); rastie zamestnanosť vo vekovej skupine 55+

Chudoba sociálne vylúčenie: pokles podielu populácie ohrozenej chudobou a sociálnym vylúčením na 8%

Bezpečnosť: pokles počtu trestných činov voči východiskovému stavu (2022); v r. 2025 došlo k nepatrnému nárastu voči roku 2024 (+0,96 %)

Výzvy / negatíva

Demografia: výrazné starnutie populácie – vysoký index starnutia najmä v okresoch Turčianske Teplice (166,08), MT (155,36) a LM (151,79)

Zdravotná starostlivosť: vysoký priemerný vek lekárov zánik všeobec. ambulancií (dospelí, deti a dorast)

Zdravie: zlý zdravotný stav obyvateľstva - vysoká miera predčasnej úmrtnosti (CA, KNM, Turč. Teplice), vysoký počet hospitalizácii (DK, Tvrdošín, NO)

SC5: Identita a sebestačnosť

Pozitíva / úspechy

Líder v CR: najvyšší počet prenocovaní (3,7 mil., t. j. 22,9 % z prenocovaní v SR)

Zvyšovanie počtu návštevníkov: najvyšší medziročný rast počtu návštevníkov v rámci SR – 9,8%

Kultúrne dedičstvo: stabilná návštevnosť zariadení kultúry (takmer 644 tisíc návštevníkov); najnavštevovanejšou kultúrnou atrakivitou je Oravský hrad

Výzvy / negatíva

Koncentrácia v CR: nerovnomerná výkonnosť regiónov (významná časť návštevnosti je viazaná na okresy LM, RK a Žilina)

Pôdohospodárstvo: napriek miernemu nárastu tržieb z vlastných výkonov nie je potenciál pôdohospodárstva v kraji efektívne využitý

Klimatická zmena: rastie ohrozenie pre významnú časť CR (aquaparky, lyžovanie) a poľnohospodárstvo a lesníctvo

Zhrnutie – budúce výzvy

SC1

podpora regionálnej ekonomiky, inovácií, spolupráce a rozvoj celoživotného vzdelávania

SC2

zmierňovanie dopadov klimatických zmien, hospodárenie s vodou a energetická efektívnosť

SC3

rozvoj udržateľnej mobility a zabezpečenie dostupnosti služieb v území

SC4

dostupnosť, kvalita a moderné formy zabezpečovania služieb zdravotnej a sociálnej starostlivosti, rozvoj komunít

SC5

zachovanie prírodného potenciálu ako predpokladu rozvoja regionálnej ekonomiky

Implementácia IUS – k 31.12.2025

Zelený kraj

adaptácia, obehové hospodárstvo, voda

alokácia (zdroj ERDF) 32,1 mil. €

schválené PZ (zdroj ERDF) 28,3 mil. €
t. j. cca 88,2 % alokácie

Sociálny (súdržný) kraj

zdravie, sociálny starostlivosť, komunity

alokácia (zdroj ERDF) 8,9 mil. €

schválené PZ (zdroj ERDF) 6,38 mil. €
t. j. cca 71,7 % alokácie

Atraktívny kraj

mobilita, kultúra, CR, šport

alokácia (zdroj ERDF) 63,3 mil. €

schválené PZ (zdroj ERDF) 56,7 mil. €
t. j. cca 89,6 % alokácie

Moderný kraj

vzdelávanie, inovácie

alokácia (zdroj ERDF) 31,5 mil. €

schválené PZ (zdroj ERDF) 28,3 mil. €
t. j. cca 89,8 % alokácie

ŽILINSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Ďakujeme za pozornosť

